

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

X OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA ARABISTYCZNA „ŚWIAT ARABSKI W HISTORII, JĘZYKU I KULTURZE”

8 CZERWCA 2017

**UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU
COLLEGIUM MAJUS, FOSA STAROMIEJSKA 3**

PROGRAM OBRAD

9:30-10:00 REJESTRACJA UCZESTNIKÓW (przed salą 307)

10:00-10:05 OTWARCIE KONFERENCJI (sala 307)
dr Adam KOLA, Prodziekan Wydziału Filologicznego UMK

10:05-10:45 WYKŁAD PLENARNY (sala 307)
dr Magdalena LEWICKA (Uniwersytet Mikołaja Kopernika)
*Kitabistyka – nowy kierunek badań orientalistyczno-slawistycznych
na Wydziale Filologicznym UMK*

10:45-11:15 PRZERWA NA KAWĘ (sala 306)

11:15-14:00 OBRADY W SEKCJACH (panel I i II)

PANEL I LITERATURA (sala 307)

Moderator: prof. dr hab. Katarzyna Pachniak

11:15-11:35 prof. dr hab. Marek DZIEKAN (UŁ), *O piśmiennictwie marokańskim
w XIX wieku: Muhammad Akansus (1796–1877) – życie i dzieło*

11:35-11:55 dr hab. Arzu SADYKHOVA, prof. UAM (UAM), *Zerwanie z kanonem:
dwie nietypowe historie romantyczne w arabskiej literaturze średniowiecznej*

11:55-12:15 dr hab. Jerzy ŁACINA, prof. UKW (UKW), *Ibn Rabbihi al-Andalusī
a Imru l-Qays i język jego kasydy*

12:15-12:35 dr Magdalena PINKER (UW), *Ṣaḥābat al-Badriyyīn* – niezwyklejnyj manuskrypt ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie

12:35-12:55 dr Filip A. JAKUBOWSKI (UAM), *Kreacja postaci uczonego w tekstach średniowiecznych na podstawie Tārīḥ ‘ulamā’ Al-Andalus Ibn Al-Faraḍīego*

12:55-13:15 mgr Joanna MUSIATEWICZ (UKW), *Czy Aḥmad Fāris aṣ-Ṣidyāq był feministą? Portrety Arabek i Europejek w twórczości jednego z przedstawicieli an-naḥḍy*

13:15-13:35 mgr Sumaya AL-HAWARY (UMK, UKW),
العبارات الاصطلاحية والتعابير المجازية للمرأة في الحكاية الشعبية الشامية

13:35-14:00 dyskusja

PANEL II JĘZYK (sala 311)

Moderator: prof. dr hab. Adanan Abbas

11:15-11:35 dr Iwona KRÓL (UJ), dr hab. Marek PIEŁA (UJ), *O niektórych rzadszych znaczeniach czasownika posiłkowego ‘wrócić’ w arabskim i hebrajskim*

11:35-11:55 dr Agnieszka PAŁKA-LASEK (UJ), *Zapożyczenia z języka francuskiego w dialekcie marokańskim – sposoby wyrażania określoności*

11:55-12:15 dr Jamila OUESLATI (UAM), *Zapożyczenia z języka francuskiego w dialekcie tunezyjskim – aspekt fonetyczno-fonologiczny*

12:15-12:35 dr Ashraf S. BENYAMIN (UAM), الإبدال اللغوي في العامية المصرية

12:35-12:55 dr Marcin MICHALSKI (UAM), *Wariantywność graficzna współczesnego literackiego języka arabskiego*

12:55-13:15 dr Sebastian BEDNAROWICZ (UKW), *Nazwy łasicowatych w języku arabskim w aspekcie etymologiczno-porównawczym*

13:15-13:35 dr Maciej KLIMIUK (Uniwersytet Okan, Uniwersytet w Heidelbergu), *Dlaczego wśród języków wymarłych i wymierających nie ma arabskiego? O współczesnych dialektach arabskich zagrożonych wymarciem*

13:35-14:00 dyskusja

14:00-15:00 OBIAD (bar w Collegium Maius)

15:00-17:00 OBRADY W SEKCJACH (panel III i IV)

PANEL III LITERATURA (sala 307)

Moderator: prof. dr hab. Barbara Michalak-Pikulska

15:00-15:20 prof. dr hab. Adnan ABBAS (UAM), *Tematyka więzienia a przestrzeń i czas w irackiej powieści więziennej*

15:20-15:40 dr hab. Izabela KOŃCZAK, prof. UŁ (UŁ), *Ignacy Kraczkowski i jego jedyna podróż na Bliski Wschód*

15:40-16:00 dr Adrianna MAŚKO (UAM), *Ekstremizm, emigracja i ironia w powieści „Grający w chmurach” ‘Aliego Badra*

16:00-16:20 dr Agnieszka GRACZYK (UAM), *„Napisz, co chcesz. Nic nie zdarzy się gorszego niż to, co już się stało” – obrazy przemocy w utworach irackich pisarzy*

16:20-16:40 dr Magdalena KUBAREK (UMK), *Więzenie jako element kształtowania charakteru muzułmańskich bohaterów. Na podstawie prozy Nağība al-Kaylānīego*

16:40-17:00 dyskusja

PANEL IV HISTORIA I POLITYKA (sala 311)

Moderator: prof. dr hab. Marek Dziekan

15:00-15:20 prof. dr hab. Katarzyna PACHNIAK (UW), *Nadchodzi apokalipsa: retoryka i formy propagandy współczesnych muzułmańskich ruchów radykalnych*

15:20-15:40 dr hab. Radosław BANIA, prof. UŁ (UŁ), *„Państwo Islamskie” – nowy wymiar terroryzmu na Bliskim Wschodzie?*

15:40-16:00 dr Bassam AOUIL (UKW), *Świat arabski – od wiosny do kryzysu*

16:00-16:20 dr Krzysztof ZDULSKI (UŁ), *Obszar arabski w brytyjskich planach obrony frontu północnego na Bliskim Wschodzie podczas II wojny światowej*

16:20-16:40 dr Marcin GAJEC (UJ), *Kto był prawdziwym zwycięzcą bitwy pod Manzikertem?*

16:40-17:00 dyskusja

17:00-17:15 PRZERWA NA KAWĘ (sala 306)

17:15-19:30 OBRADY W SEKCJACH (panel V, VI, VII)

PANEL V RELIGIA (sala 307)

Moderator: dr hab. Arzu Sadykhova, prof. UAM

17:15-17:35 dr Paweł SZUPPE (UKSW), *Islam i świat arabski w badaniach polskich ośrodków uniwersyteckich*

17:35-17:55 dr Marcin GRODZKI (UW), *DAM 01.27.1 Şan ‘ā’ – niekanoniczny rękopis Koranu*

17:55-18:15 dr Michał MOCH (UKW), *Współcześni intelektualiści egipscy w obliczu cenzury i problemów prawnych. Studium wybranych przypadków*

18:15-18:35 dr Mieszko ŁUKASZEWICZ (WSUS), *Między szariatem a Watykanem – zarys prawa rodzinnego Libanu*

18:35-18:55 mgr Edyta WOLNY (PAN, UW), *Sposób ukazywania obrazu braterskiej koegzystencji i współpracy wyznawców islamu i chrześcijaństwa w Egipcie na przestrzeni ostatnich kilku lat jako czynnik kształtujący postawy obywatelskie na podstawie wybranych tekstów kultury*

18:55-19:15 mgr Łukasz PIĄTAK (UAM, UW), *Kult ciał niebieskich w tajemnej liturgii Šihāb ad-Dīna as-Suhrawardiego (1156–1191)*

19:15-19:30 dyskusja

PANEL VI SZTUKA (sala 311)

Moderator: dr hab. Jerzy Łacina, prof. UKW

17:15-17:35 prof. dr hab. Barbara MICHALAK-PIKULSKA (UJ), dr Sebastian GADOMSKI (UJ), *Film w twórczości Naǧība Maḥfūza*

17:35-17:55 prof. dr hab. Swietlana CZERWONNAJA (UMK), *Współczesny meczet arabski na czterech kontynentach świata*

17:55-18:15 dr Zbigniew LANDOWSKI (UG), *Tematyka arabska wybranych oper europejskich*

18:15-18:30 dyskusja

PANEL VII GLOTTODYDAKTYKA (sala 311)

Moderator: dr hab. Jerzy Łacina, prof. UKW

18:35-18:55 mgr Małgorzata AL-SHAHARI (badaczka niezależna), *Potrzeba usystematyzowania i standaryzacji kształcenia tłumaczy języka arabskiego wobec nowych wyzwań translatorskich XXI wieku*

18:55-19:15 mgr Joanna ZASTRZEŻYŃSKA (UMK), *Wartość praktyczna list frekwencyjnych i słowników frekwencyjnych w nauczaniu języka arabskiego*

19:15-19:30 dyskusja

19:30-19:45 ZAMKNIĘCIE OBRAD (sala 307)

dr Magdalena KUBAREK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika)

ABSTRAKTY

Prof. dr hab. Adnan ABBAS

Tematyka więzienia a przestrzeń i czas w irackiej powieści więziennej

Podczas obrad poprzedniej, dziewiątej edycji OKA przedstawiłem pierwszą część referatu pt. „Więzień polityczny we współczesnej powieści irackiej”, w którym omówiony został wizerunek więźnia i jego cierpienie, śledztwo i tortury w latach 1963–2003 (opublikowano w: *W kręgu zagadnień świata arabskiego*, Poznań 2015). Natomiast niniejszy referat, jako druga część, porusza inne wątki, również odzwierciedlające sytuację więzienną tej literatury w wymienionym wyżej okresie. Zajmuje się bowiem miejscem i czasem we współczesnej irackiej powieści o tematyce więzienia, sięgając także, w sposób skrótowy, do niektórych powieści arabskich. Odnoszę się też do tematyki więzienia i więźniów w literaturze arabskiej, przyczyn aresztowania i uwięzienia oraz niektórych irackich nazw i rodzajów więzienia. Przedstawiam irackie powieści i książki, w tym te, opublikowane w języku kurdyjskim i przełożone na język arabski oraz te, napisane arabszczyzną, poświęcone tematyce więzienia, a także inne motywy, takie jak styl i język więziennej powieści.

Zakład Arabistyki i Islamistyki
Katedra Studiów Azjatyckich
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
adnan@amu.edu.pl

Dr Bassam AOUIL

Świat arabski – od wiosny do kryzysu

Podczas wykładu omówione zostaną implikacje społeczno-kulturowe i polityczne tzw. Arabskiej Wiosny 7 lat po określanych tym mianem wydarzeniach oraz wynikające z nich kryzysy i wyzwania z perspektywy rosnących problemów i oczekiwań.

Zakład Języka i Kultury Arabskiej
Instytut Neofilologii i Lingwistyki
Stosowanej
Wydział Humanistyczny
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
basaou@gmail.com

Dr hab. Radosław BANIA, prof. UŁ

„Państwo Islamskie” – nowy wymiar terroryzmu na Bliskim Wschodzie

Terroryzm międzynarodowy jest uważany za jedno z najpoważniejszych zagrożeń współczesnego świata. W szczególności działania terrorystyczne inspirowane ideologią religijną – fundamentalizmem mają aktualnie dominujący charakter na Bliskim Wschodzie. Region ten tradycyjnie stanowi obszar wzmożonej działalności licznych organizacji terrorystycznych. Z początkiem drugiej dekady XXI wieku za najgroźniejszą strukturę terrorystyczną w regionie uznaje się „Państwo Islamskie”. Jego działalność stwarza poważne zagrożenie nie tylko dla państw i społeczeństw regionu bliskowschodniego. Niniejsza analiza koncentruje się na zdefiniowaniu tych cech „Państwa Islamskiego”, które powodują, że stanowi ono nową formę zjawiska terroryzmu na Bliskim Wschodzie, szczególnie w zestawieniu z wcześniej istniejącymi organizacjami terrorystycznymi.

Katedra Bliskiego Wschodu i Północnej
Afryki
Wydział Studiów Międzynarodowych
i Politologicznych
Uniwersytet Łódzki
rbania14@gmail.com

Dr Sebastian BEDNAROWICZ

Nazwy łasicowatych w języku arabskim w aspekcie etymologiczno-porównawczym

Przedmiotem referatu jest przegląd arabskich terminów odnoszących się do głównych przedstawicieli rodziny łasicowatych zamieszkujących Eurazję i Afrykę (ابن عرس, قضاة, سنسار, سمور, الشره, ظربان مرقط, ابن مقرض, القندس المسكي, قاقم). Celem wystąpienia jest ukazanie etymologii poszczególnych nazw w aspekcie porównania z innymi językami semickimi (hebrajskim, aramejskim, maltańskim) oraz ich klasyfikacja ze względu na budowę i związki semantyczne występujące pomiędzy poszczególnymi leksemami. Metoda badawcza opiera się na zestawieniu terminów występujących w poszczególnych językach wraz z podaniem ich pochodzenia słowotwórczego oraz (w niektórych przypadkach) także etymologii ludowej, a następnie na próbie ustalenia kierunku ewentualnych zapożyczeń oraz występowania powiązań semantycznych występujących pomiędzy leksemami.

Zakład Języka i Kultury Arabskiej
Instytut Neofilologii i Lingwistyki
Stosowanej
Wydział Humanistyczny
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
s.bednarowicz@gmail.com

Dr Ashraf S. BENYAMIN

الإبدال اللغوي في العامية المصرية

تتناول هذه الدراسة طرفاً من ظواهر الإبدال اللغوي في اللهجة المصرية (القاهرية) وتورد بعض المفردات التي تفاعلت خلال التاريخ في نطاق مؤثرات موحدة أو مختلفة وما اعتراها من إبدال، وتسعى إلى التعرف على بعض صيغ الفصحى التي نُطقت مبدلة في العامية وذلك للتعريف بخصائص هذه الظاهرة. وإن مثل هذه الدراسة لتساعد على تقريب الشقة بين اللهجة العامية واللغة الفصيحة، وتعين على رد اللفظ العامي الذي ربما كان له سند من الاستعمال الفصيح إلى صورته السليمة لتسهيل التعامل معه واستخراجه من القواميس. المراد بالإبدال هو إقامة حرف محل حرف مع الإبقاء على سائر أحرف الكلمة فتتفق الكلمتين في جميع الحروف عدا واحد في نفس الموضع مع تناسب المعنى بين اللفظين. وينظر بعض إلى الإبدال بوصفه نمطاً من أنماط العربية لاتسامها بوجود مترادفات يختلف بعضها عن بعض في حرف واحد. وربما يكون الإبدال من أهم وأكثر الظواهر اللغوية بروزاً في اللغة المحكية لأن طبيعة السنة العامة ميالة إلى التخفيف في اللسان الفصيح وإيثار أخف المترادفات نطقاً لتخاطبهم اليومي مما يؤدي إلى نشوء لهجات مختلفة تتطور عبر مسيرة الزمن لتكون كياناً لغوياً متفرداً له سماته وحضوره. فقد تطورت لهجة الكلام دون تقيد بالأوزان والصيغ، وقطعت أشواطاً بعيدة عن مضبوط قواعد اللغة الفصحى، وشاعت على السنة الناس منحرفة دون عناية بإصلاحها من قبل فقهاء اللغة الذين انصب اهتمامهم على لغة الكتابة الفصحى وقيدوها بأحكام شديدة حفظتها من اللحن والتحريف. وربما خير دليل لذلك هو ما نلاحظه في اللهجة المصرية من كلمات فصحي حُرِّفت العامة لفظها يصعب إرجاعها إلى أصلها إلا بمشقة. وقد رصد هذه الظواهر بعض الباحثين المحدثين في مصنفات عديدة معتمدين على السرد دون التعليل والتحليل لأنماطها.

Zakład Arabistyki i Islamistyki
Katedra Studiów Azjatyckich
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
ashben@amu.edu.pl

Prof. dr hab. Swietłana CZERWONNAJA

Współczesny meczet arabski na czterech kontynentach świata

W ramach szerszego projektu naukowo-badawczego, wspartego przez Rosyjską Akademię Sztuk Pięknych i Polski Instytut studiów nad sztuką świata i realizowanego w wydaniu monograficznym (Светлана Червонная, *Современная мечеть. Отечественный и мировой опыт Новейшего времени*, Торунь 2017), autorka przeprowadziła, w znacznym stopniu na gruncie badań terenowych, kompleksowe studium fenomenu arabskiego meczetu nowoczesnego jako zjawiska kultury artystycznej (dzieła architektury i sztuki, w których przywiązanie do tradycji historycznych łączy się z nowatorskimi trendami koncepcji modernistycznych i post-modernistycznych); jako istotnego składnika przestrzeni urbanistycznej i wiejskiej dzisiejszego świata arabskiego, a także jako instytucji społecznej, w której ramach następuje uformowanie, konsolidacja, polityczna i kulturowa działalność arabskiej wspólnoty muzułmańskiej. Fenomen ten istnieje i rozwija się w różnorodnych warunkach: w metropolii i na peryferiach muzułmańskiej cywilizacji, w historycznym epicentrum Dār al-Islām – w Arabii Saudyjskiej; w najbogatszych i stabilnych mocarstwach arabskiego świata (tj. ZEA) i w krajach poddanych ostrym kryzysom socjalno-politycznym, konfliktom wojennym, stagnacji ekonomicznej; w regionach Bliskiego Wschodu (Azji Zachodniej i Afryki Północnej), gdzie dominuje arabski komponent etniczno-kulturowy, i w sąsiednich państwach muzułmańskich z odmienną, inną dominantą narodową, która pozostaje w swoistym skomplikowanym dialogu z tradycją arabską (Iran, Pakistan, Turcja i cały turecki i turkijski świat Śródziemnomorskiego Wschodu, Kaukazu, Krymu, stepów nogajskich i kazachskich, dawnych radzieckich republik Azji Środkowej; północno-kaukaski wieloetniczny region od Dagestanu i Czeczenii do Adygei; albańskie pole i pole działalności południowo-słowiańskich muzułmanów na Bałkanach); wreszcie w państwach Środkowej i Zachodniej Europy, Północnej i Łacińskiej Ameryki, gdzie znaczne kontyngenty arabskich migrantów i uchodźców decydują o perspektywach rozwoju muzułmańskiej architektury sakralnej w miastach europejskich i amerykańskich, w których zauważalne miejsce zajmuje meczet bądź wielofunkcyjne muzułmańskie centrum kulturowe-oświatowe. W takich warunkach fenomen arabskiego meczetu nie jest już w żaden sposób – lokalnie czy etnicznie – ograniczony, nabiera znaczenia międzynarodowego, wzbogaca panoramę urbanistyczną i środowisko przyrody nie tylko tradycyjnego „pasa Sahary” (kolebki arabskiego islamu), lecz całego współczesnego świata, poddanego procesom globalizacji kulturowej. Twórcze projekty takich wybitnych arabskich architektów, jak – dla przykładu – Egipcjanina Ғasana Faṭḩiego (zespół Dār al-Islām w Stanie New-Mexico, USA) lub urodzonej w Bagdadzie, pracującej w Londynie Zahy Ғadīd (projekt meczetu z niebieskiego szkła w Strasburgu) przekształcają architektoniczne oblicze miast amerykańskich i europejskich. Jednocześnie doświadczenie i kunszt znakomitych liderów amerykańskiej i europejskiej współczesnej architektury i sztuki okazują się pożądane w świecie arabskim, jak to widać na przykładzie rozpoczętego w połowie XX wieku artystycznego odrodzenia Bagdadu bądź na unikalnych przykładach niezwyklej sakralnej architektury w „szturmującym niebo” Dubaju oraz w luksusowych propylejach prowadzących do stolicy ZEA, Abu Zabi (meczet-grobowiec szejka Zayda, stworzony przy udziale najbardziej prestiżowych firm architektoniczno-projektowych i na bazie całej niezwyklej sztuki dekoracyjnej o międzynarodowej skali).

Polski Instytut Studiów nad Sztuką
Świata
Wydział Sztuk Pięknych
Uniwersytet Mikołaja Kopernika
swetlana@umk.pl

Prof. dr hab. Marek DZIEKAN

**O piśmiennictwie marokańskim w XIX wieku: Muhammad Akansus (1796–1877)
– życie i dzieło**

Muhammad Ibn Ahmad Akansus należy do grupy najwybitniejszych pisarzy marokańskich swojej epoki, brał również aktywny udział w życiu społecznym i politycznym XIX-wiecznego Maroka. Był literatem i historykiem, w samym Maroku funkcjonuje przede wszystkim jako poeta, choć jego diwan do tej pory nie został w całości opublikowany. Wiele jego poematów znanych jest z cytatów w dziełach innych autorów, a także w jego własnych. Najważniejszym jego dziełem historycznym jest wydane w całości dopiero w 1918 roku, ale szeroko znane wcześniej trzytomowe opracowanie *Al-Dżajs al-aramram al-chumasi fi daulat Maulana Ali as-Sidzilmasi* (Mocarne wojsko popiątnie czyli o państwie Naszego Pana Alego as-Sidzilmasiego). Poza tym jest autorem dwóch niewielkich traktatów z zakresu sufizmu, dotyczących bractwa tidżanijja oraz zbioru listów do wybitnych uczonych swoich czasów, głównie o tematyce religijnej. Jego twórczość nie była do tej pory przedmiotem szerszych prezentacji poza podstawową dla dziejów piśmiennictwa marokańskiego czasu szarifów pracą É. Lévi-Provençala *Les historiens des chorfa. Essai sur la littérature historique et biographique au Maroc du XVIe au XXe siècle* (Paris 1922).

Katedra Bliskiego Wschodu i Północnej
Afryki
Wydział Studiów Międzynarodowych
i Politologicznych
Uniwersytet Łódzki
mmdziekan@interia.pl

Dr Sebastian GADOMSKI, prof. dr hab. Barbara MICHALAK-PIKULSKA

Film w twórczości Naǧība Maḥfūza

Naǧīb Maḥfūz pozostaje najczęściej utożsamiany z literacką twórczością prozatorską, która w wyraźny sposób zdominowała jego dorobek artystyczny. Rzadko przypominamy sobie o jego utworach dramatycznych i raczej sporadycznie wracamy do filmów, które powstały na podstawie jego scenariuszy. Jednakże jak czytamy we wspomnieniach egipskiego noblisty to właśnie film był jego pierwszą wielką pasją. Maḥfūz, uwielbiając kino, nie pragnął jednak nigdy stać się częścią świata dziesiątej muzy i niejako przypadek sprawił, że w 1947 roku spotkał się z reżyserem Šalāḥem Abū Sayfem, który zaproponował mu współpracę. Przygoda autora słynnej kairskiej trylogii z filmem trwała do roku 1959, przynosząc owoc w postaci prawie trzydziestu scenariuszy. Większość z nich, pisana wspólnie z innymi autorami, została zrealizowana dając popularność nie tyle samym scenarzystom, ile reżyserom i obsadzonym w głównych rolach aktorom. Filmy takie, jak między innymi „Al-Fitiwwa”, „Ġa‘alūnī muǧriman” czy „Rayā wa-Sakīna” zostały zaliczone do najważniejszych osiągnięć egipskiej kinematografii. Prezentowany referat próbuje krytycznie spojrzeć na filmowy dorobek Naǧība Maḥfūza, umieszczając scenariusze egipskiego noblisty w kontekście jego literackiej twórczości prozatorskiej.

Katedra Arabistyki
Instytut Orientalistyki
Wydział Filologiczny
Uniwersytet Jagielloński
sebgadomski@o2.pl
barbara.michalak-pikulska@uj.edu.pl

Dr Marcin GAJEC

Kto był prawdziwym zwycięzcą bitwy pod Manzikertem?

W sierpniu 1071 roku wojska bizantyjskie pod dowództwem Romana Diogenesa starły się z Turkami dowodzonymi przez sułtana Wielkich Seldżuków Alp Arslana w bitwie pod Manzikertem. Porażka wojsk cesarskich otworzyła Anatolię przed tureckimi ordami. Od tej pory poszczególni wodzowie będą prowadzić swoich wojowników w głąb interioru Azji Mniejszej stopniowo opanowując te tereny. Posiadłości bizantyjskie będą się kurczyć z każdym rokiem, a Konstantynopol nigdy nie odzyska już nad nimi całkowitej kontroli. Wkrótce powstanie na tych ziemiach Sułtanat Ar-Rum, a w następnych wiekach staną się one bazą dla ekspansji Turków Osmańskich. Bitwa stała się punktem zwrotnym w historii Bliskiego Wschodu. Jednak dalszy rozwój wypadków w Bizancjum, jak i postępowanie samego sułtana Wielkich Seldżuków pokazują, że turecka inwazja na Anatolię była w większym stopniu kwestią przypadku i zbiegu okoliczności niż celowego działania sułtanów z Isfahanu. Głównym celem Seldżuków w tym okresie był podbój Syrii i Egiptu, głównych posiadłości szyickiego kalifatu Fatymidów. To ismailici z Kairu skorzystali najwięcej na porażce Bizantyjczyków. Skierowanie inwazji seldżuckiej do Azji Mniejszej w momencie, kiedy państwo Fatymidów znajdowało się w poważnym kryzysie, pozwoliło Al-Mustansirowi i jego następcom „kupić” czas, by przygotować się do obrony. Ostatecznie Kair ulegnie tureckim najeźdźcom, jednak to bitwa pod Manzikertem odwlekła ten moment o całe stulecie, czyniąc z Fatymidów największych beneficjentów tego starcia.

Katedra Arabistyki
Instytut Orientalistyki
Wydział Filologiczny
Uniwersytet Jagielloński
marcingajec@gmail.com

Dr Agnieszka GRACZYK

„Napisz, co chcesz. Nic nie zdarzy się gorszego niż to, co już się stało – obrazy przemocy w utworach irackich pisarzy

Powyższy cytat pochodzi z powieści *Tamr al-Aṣābi* (Daty na palcach, 2008), której autorem jest iracki pisarz Muḥsin ar-Ramlī. Powyższe słowa są zachętą dla głównego bohatera, by spisał dzieje ich rodziny, ukazał najmroczniejsze tajemnice i prawdziwe relacje w ówczesnym społeczeństwie klanowym. Ostatnie dekady rzeczywistości irackiej są naznaczone tyranią, strachem, wojnami oraz konfliktami o podłożu etnicznym i religijnym. Na tle tych wydarzeń, z utworów irackich jawi się również trudny obraz relacji wewnątrz społecznych i rodzinnych, gdzie równolegle do despotyzmu władzy istnieje despotyzm patriarchalny i religijny. Odnajdujemy dramatyczne historie ludzi systematycznie nękanych, wykorzystywanych, torturowanych, poniżanych i zmuszanych do niehumanitarnych czynów. Strach, wynikający z kontroli politycznej, religijnej czy społecznej warunkuje losy kolejnych jednostek, niszcząc poczucie wartości i tożsamości. Iraccy pisarze w swojej twórczości, nierzadko autobiograficznej, dokonują rozliczenia z przeszłością i traumatycznymi wydarzeniami, które latami ich prześladowały. W utworach łamią tabu, prowokują i ujawniają nieznane dotąd zjawiska społeczne. W proponowanym referacie zostaną zaprezentowane utwory m.in. wspomniana już powieść Ar-Ramlī'ego, *Ad-Dunyā fī a'yun al-malā'ika* (Świat widziany oczami aniołów, 2006) Maḥmūda Sa'īda, *Mafātīḥ madīna* (Klucze do miasta, 2000) Hayfy Zangany oraz *Yawmīyāt baġdādiyya* (Dzienniki bagdadzkie, 1999) autorstwa Nuhy ar-Rāḍī.

Pracownia Studiów Kurdologicznych
Katedra Studiów Azjatyckich
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
agk@amu.edu.pl

Dr Marcin GRODZKI

DAM 01.27.1 Şan‘ā’ – niekanoniczny rękopis Koranu

Trwające badania nad najstarszymi manuskryptami koranicznymi pozwalają poszerzyć wiedzę na temat historii świętej księgi islamu jako tekstu literackiego. Daleko jednak jeszcze w koranistyce do rezultatów osiągniętych w siostrzanych studiach biblijnych. Za jeden najstarszych zachowanych rękopisów koranicznych uważa się tzw. palimpsest Şan‘ā’ 1, jedyny dotychczas odnaleziony nie-‘uṭmāński wariant tekstowy Koranu, który najwyraźniej uszedł dziełu niszczenia niekanonicznych wariantów koranicznych za kalifatu ‘Uṭmāna. Zawarte w nim (i innych najstarszych rękopisach koranicznych) warianty tekstowe mogą być pomocne przy analizie wariantów samego tekstu kanonicznego (który jest też umownie nazywany typem tekstu standardowego), który sam też pochodzi albo z jednego źródła autoratywnego albo jest kompilacją większej liczby takich źródeł i tradycji (pisemnych, ustnych). Koraniści badający palimpsest Şan‘ā’ 1 stawiają kilka hipotez co do genezy literackiej tekstu kanonicznego, porównując wariant tekstowy Şan‘ā’ 1 z wariantem standardowym (‘Uṭmāna) oraz wariantami Mas‘ūda i Ubayya.

Katedra Arabistyki i Islamistyki
Wydział Orientalistyczny
Uniwersytet Warszawski
marcin.grodzki@uw.edu.pl

Mgr Sumaya AL-HAWARY

العبارات الاصطلاحية والتعبير المجازية للمرأة في الحكاية الشعبية الشامية

الحكاية الشعبية هي تلك التي تتناقلها الأجيال بشكل شفهي من الآباء إلى الأبناء و من الأجداد إلى الأحفاد إنها تعبير عن البيئة الشعبية بما فيها من عادات و تقاليد و أساليب بارعة في التعبير عن النفس. أضف إلى ذلك الرسالة الأخلاقية و الاجتماعية التي تحملها الحكايات الشعبية حيث يمكن القول بأنّ الأدب الشعبي هو سجلّ المجتمع، لخص به تاريخه و تجاربه و موقفه من مشاكل الحياة و الطبيعة و حدد الأطر العامة الفكرية و العاطفية لتكوين ذلك المجتمع. و تتميز الحكاية الشعبية الشامية بثرائها اللغوي و بكثرة العبارات الاصطلاحية و التعبيرات المجازية فيها و التي ظهرت واضحة في الخطاب اللغوي للرجل و المرأة. حيث توجد مصطلحات خاصة تستخدمها المرأة الدمشقية للتعبير عن حالات نفسية مختلفة مثل القلق و الخوف أو اظهار الاهتمام و الحب للطرف الآخر الذي قد يكون ابناً أو زوجاً. هدف هذه الورقة هو تقديم تحليل لغوي لتلك العبارات الاصطلاحية من حيث الوظيفة و المعنى (علم الدلالة) و التركيب القواعدي.

Pracownia Języka i Kultury Arabskiej
Wydział Filologiczny
Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Zakład Języka i Kultury Arabskiej
Instytut Neofilologii i Lingwistyki
Stosowanej
Wydział Humanistyczny
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
sumaya_971@hotmail.com

Dr Filip A. JAKUBOWSKI

Kreacja postaci uczonego w tekstach średniowiecznych na podstawie *Tārīḥ ‘ulamā’ Al-Andalus* Ibn Al-Faraǧiego

Opisy ponad 1600 uczonych w słowniku Ibn Al-Faraǧiego (962–1012) zostały stworzone według prostego schematu. Można wskazać powtarzalne cechy przydawane poszczególnym postaciom, obok niewielkiej liczby indywidualnych informacji. Wykreowany obraz wskazuje na dużą schematyczność w tworzeniu wpisów, co nie jest zaskakujące w kontekście tego gatunku literackiego. Choć źródło to jest znane od wielu lat, to wciąż nie doczekało się analizy schematu tworzenia biogramów. Celem wystąpienia jest wskazanie, jakie elementy konstrukcji słownika biograficznego autorstwa Ibn Al-Faraǧiego można uznać za elementy powielanego schematu, a które zasługują na wyróżnienie jako indywidualne. Kordobańczyk zwraca szczególną uwagę na pochodzenie tradycji, którą preferowała dana postać (zarówno nazwiska jego nauczycieli, jak i miast, z których się wywodzili), a także miejsce jej dalszej transmisji. Podkreślane są także bliskowschodnie korzenie uczonych, o ile te są autorowi znane. Niezwykle rzadko można poznać informacje o prywatnym życiu uczonych, tym cenniejsze są więc te przekazy. Osobnym zagadnieniem są dłuższe opisy w źródle, zarezerwowane głównie dla luminarzy szkoły malikickiej na Półwyspie Iberyjskim.

Zakład Arabistyki i Islamistyki
Katedra Studiów Azjatyckich
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
fj622@amu.edu.pl

Dr Maciej KLIMIUK

**Dlaczego wśród języków wymarłych i wymierających nie ma arabskiego?
O współczesnych dialektach arabskich zagrożonych wymarciem**

Język arabski wydaje się być w „doskonałej formie”, jeśli spojrzymy na oficjalne statystyki, dotyczące liczby jego użytkowników. Co jednak oznaczają te liczby w rzeczywistości? Dlaczego o arabskim można mówić także w kontekście języków wymierających? Ponad połowa języków na świecie jest zagrożona wymarciem. Kiedy na arabski spojrzymy przez pryzmat jego dialektów, to niektóre z nich należy zaliczyć do grupy języków wymarłych bądź wymierających. Jednak z pewnych względów nie mówi się o nim w ten sposób, na co może mieć wpływ przede wszystkim upolitycznienie języka – arabski to jeden język, a dialekty nie są językami. Tak, ale nie z językoznawczego punktu widzenia. W niniejszym wystąpieniu przedstawię trzy różne przypadki współczesnych dialektów arabskich z obszaru Turcji, Malty oraz Syrii, które są zagrożone wymarciem, bądź prawdopodobnie już wymarły. Wybrałem te trzy rejony, ponieważ powody zanikania dialektów na tych obszarach są różne, choć w wypadku tych z Turcji oraz Malty można mówić także o wspólnej przyczynie – wpływie języków oficjalnych. Materiał z Turcji oraz Malty zarejestrowałem w czasie badań terenowych (2015–2017), a nagrania z Syrii odnalazłem przypadkiem w archiwach Uniwersytetu w Heidelbergu. W prezentacji, mam nadzieję, pokażę również, dlaczego dalsze studia z dialektologii języka arabskiego są tak ważne. Jest to przecież jedna z najbardziej ulotnych dziedzin arabistyki.

Zakład Arabistyki
Katedra Przekładoznawstwa
i Tłumaczenia Ustnego
Wydział Nauk Humanistycznych
i Społecznych
Uniwersytet Okana w Stambule

Katedra Semitystyki
Seminarium Języków i Kultur Bliskiego
Wschodu
Wydział Filozoficzny
Uniwersytet w Heidelbergu
klimiuk.maciej@gmail.com

Dr hab. Izabela KOŃCZAK, prof. UŁ

Ignacy Kraczkowski i jego jedyna podróż na Bliski Wschód

Ojciec rosyjskiej arabistyki – Ignacy Kraczkowski – na Bliskim Wschodzie przebywał w ramach stażu w latach 1908–1910. Był wówczas młodym badaczem, któremu dopiero wyrastały skrzydła, mające zanieść go później na wyżyny światowej orientalistyki. Podróż ta okazała się później (ze względu na sytuację polityczną w ojczyźnie, jak i postawę samego uczzonego) jedyną zagraniczną wyprawą w jego życiu. Nic więc dziwnego, że zawsze wspominał ją z wielkim sentymentem – zarówno w tekstach publikowanych, by wymienić tu fundamentalne opracowanie *Nad arabskimi rękopisami. Kartki ze wspomnień o księgach i ludziach*, jak i materiałach osobistych, np. listach. W referacie zamierzam przybliżyć pobyt Kraczkowskiego na Bliskim Wschodzie na podstawie analizy źródeł opublikowanych oraz niepublikowanych, zgromadzonych w Petersburskiej Filii Archiwum Rosyjskiej Akademii Nauk i Archiwum Instytutu Orientalistycznego Rosyjskiej Akademii Nauk.

Katedra Bliskiego Wschodu i Północnej
Afryki
Wydział Studiów Międzynarodowych
i Politologicznych
Uniwersytet Łódzki
ikonczak@uni.lodz.pl

Dr Magdalena KUBAREK

**Więzenie jako element kształtowania charakteru muzułmańskich bohaterów.
Na podstawie prozy Nağība al-Kaylāniego**

Nağīb al-Kaylānī (1931–1995), uważany za pioniera współczesnej powieści muzułmańskiej, jako członek Stowarzyszenia Braci Muzułmanów dwukrotnie przebywał w więzieniu w okresie czystek przeprowadzanych w tej organizacji po nieudanym zamachu na Gamalę Naserę w 1954 roku. Nie dziwi więc, że motyw więzienia, obowiązkowy punkt w życiorysie zaangażowanego religijnie muzułmańskiego bohatera, przewija się wielokrotnie w twórczości tego autora. Więzenie w narracji Al-Kaylāniego przedstawiane jest jako miejsce, w którym nie tyle łamie, ile wykuwa się charaktery, miejsce, gdzie chłopcy są oddzielani od mężczyzn, wreszcie miejsce, gdzie można doświadczyć jedynej w swoim rodzaju braterskiej solidarności. W deskrypcji dominują elementy apologetyczne służące budowaniu pozytywnego obrazu doświadczenia penitencjarnego, jeżeli nawet pojawiają się wzmianki na temat tortur czy bólu, są one nierozłączną składową etosu bohaterstwa i męczeństwa.

Pracownia Języka i Kultury Arabskiej
Wydział Filologiczny
Uniwersytet Mikołaja Kopernika
magdakubarek@poczta.onet.pl

Dr Zbigniew LANDOWSKI

Tematyka arabska wybranych oper europejskich

Moda na „orientalizm” w Europie odzwierciedliła się także w dorobku muzycznym europejskich kompozytorów, a ich sposób postrzegania „świata arabskiego” jest nacechowany specyficznie, stanowi przykład „orientalizmu”, ale tym razem – według Edwarda Saïda. O kontrowersji pomiędzy „orientalizmem”, jako nurtem stylizacji w sztuce europejskiej, a „orientalizmem” – dyskursem akademickim słów kilka – na przykładzie analizy wybranych oper.

Zakład Historii Najnowszej Powszechniej
Instytut Historii
Wydział Historyczny
Uniwersytet Gdański
hiszl@ug.edu.pl

Dr hab. Jerzy ŁACINA, prof. UKW

Ibn Rabbihi al-Andalūsī a Imru l-Qays i język jego kasydy

Nawet jeśli uznamy, że Ṭāhā Ḥusayn miał rację, twierdząc, że poezja przedmuzułmańska, którą znamy dzisiaj została w dużym stopniu przetworzona w pierwszych wiekach islamu, to i tak nie mamy lepszego źródła o języku arabskim przed islamem, aniżeli teksty dawnych kasyd, dlatego istnieje konieczność skonfrontowania wiedzy uczonych z pierwszych wieków islamu z materiałem językowym zachowanych kasyd. Dzieło *Al-ʿIqd al-farīd* autorstwa Ibn Rabbihi al-Andalūsī jest najstarszym zachowanym do dzisiaj źródłem mówiącym o zasadach poetyki przedmuzułmańskiej i przedstawia najstarszą wersję *al-ʿarūd*, której autorem był Al-Ḥalīl Ibn Aḥmad al-Farāhīdī. Przy analizie kasydy tą metodą, pojawiają się jednakże wątpliwości czy poeta przedmuzułmański stosował taką właśnie technikę podczas tworzenia i odtwarzania utworów poetyckich. Skomplikowane zasady przyjętego podziału sylabicznego oraz dopuszczalność elizji w wielu miejscach pod warunkiem, że miejsca te zostaną wyznaczone i nada się działaniu odpowiednią nazwę, mogą świadczyć zarówno o tym, że pierwszym badaczom poetyki arabskiej udało się odkryć zasady pierwotne rządzące tworzeniem poezji, ale równie dobrze mogą świadczyć i o tym, że mamy do czynienia ze sprytną sztuczką, która w odpowiednio skomplikowany sposób potrafi doprowadzić każdego do pierwotnie założonego wyniku.

Zakład Języka i Kultury Arabskiej
Instytut Neofilologii i Lingwistyki
Stosowanej
Wydział Humanistyczny
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
lacina@ukw.edu.pl

Dr Mieszko ŁUKASZEWICZ

Między szariatem a Watykanem – zarys prawa rodzinnego Libanu

Celem referatu jest przedstawienie podstaw prawa rodzinnego w Libanie. Temat do tej pory nie był przedmiotem badań naukowych. Jest to specyficzna gałąź prawa różniąca się od pozostałych. Inne gałęzie prawa bowiem często bazują na rozwiązaniach zachodnich, a nawet, jak np. w prawie podatkowym, z reguły, są ich wierną kopią. Inaczej jest natomiast w przypadku prawa rodzinnego. Różnice można już dostrzec na poziomie Konstytucji Libanu. Przy okazji należy przybliżyć jej krótką charakterystykę. Gwarantuje ona wolności osobiste oraz obywatelskie w podobny sposób, jak w państwach zachodnich. Jednocześnie, jest to

jedna z niewielu, o ile nie jedyna, konstytucja w świecie arabskim, gdzie nie jest zapisana szczególna rola islamu. Nie stanowi się również w niej, że szariat jest jednym źródłem prawa, prawem, lub źródłem prawodawstwa lub dla prawodawcy. Z tego punktu widzenia interesujący jest Art. 9 Konstytucji. Stanowi on m.in. o swobodzie wyznania, a także że w ramach konkretnych wyznań/religii regulowany jest stan cywilny (np. sprawy małżeńskie) Libańczyków. W rezultacie małżeństwa są zawierane w ramach konkretnych wyznań, zgodnie z ich zasadami. Sprawy sporne w takich przypadkach rozwiązywane są przed sądami religijnymi. W tej materii mamy więc do czynienia z niestosowanym już z reguły w zachodniej tradycji prawnej pluralizmem prawnym w sprawach rodzinnych. W rezultacie źródłami w tej gałęzi prawa są: prawo świeckie (państwowe) regulujące te zagadnienia na poziomie wyznań, a także istotne źródła prawa religijnego: dokumenty kościelne, czy szariat. W mocy są również wciąż niektóre prawa osmańskie. Podstawę badawczą będą stanowić głównie libańskie akty prawne dotyczące prawa rodzinnego oraz źródła stanowiące ich komentarz.

Wyższa Szkoła Umiejętności
Społecznych w Poznaniu
mlukaszewicz@wp.eu

Dr Adrianna MAŚKO

Ekstremizm, emigracja i ironia w powieści *Grający w chmurach* ‘Aliego Badra

Iracki pisarz ‘Alī Badr (ur. 1964) sytuuje swoją twórczość, na którą składa się m.in. dwanaście powieści, w nurcie literatury postmodernistycznej i postkolonialnej. Podkreśla, że w swoich utworach obrazuje przemiany społeczno-historyczne na Bliskim Wschodzie i ich wpływ na życie zmarginalizowanych jednostek, które stają się jego bohaterami literackimi. Posługuje się przy tym ironią jako narzędziem krytyki społeczno-politycznej, gdyż śmiech odkrywa jego zdaniem to, co tragiczne we współczesnym świecie. Nie inaczej jest w przypadku jego najnowszej powieści pt. *Grający w chmurach* (‘Āzif al-ġuyūm, 2016), której główny bohater o imieniu Nabīl to wyobcowany, romantyczny wiolonczelista, marzący o zaprowadzeniu w świecie harmonii na wzór tej panującej w „państwie doskonałym” Al-Fārābiego. Żyje on w Bagdadzie w atmosferze narastającego od ponad dekady radykalizmu religijnego, doświadczając nietolerancji ze strony otoczenia ze względu na zajmowanie się przez niego zachodnią muzyką klasyczną. Postanawia więc przedostać się nielegalnie do Belgii, by tam odnaleźć swoją utopię. Okazuje się jednak, że i w wyśnionym raju przyjdzie mu zmierzyć się z wieloma paradoksami, i że nie uwolni się całkowicie od tego, przed czym uciekał. W proponowanym referacie chciałabym dokładniej przedstawić wspomnianą powieść, umieszczając moją wypowiedź w kontekście rozważań nad ironią jako strategią narracyjną, która jest często stosowana także przez innych współczesnych pisarzy irackich.

Zakład Arabistyki i Islamistyki
Katedra Studiów Azjatyckich
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
adrianna@amu.edu.pl

Prof. dr hab. Barbara MICHALAK-PIKULSKA, dr Sebastian GADOMSKI

Film w twórczości Naǧība Maḥfūza

Naǧīb Maḥfūz pozostaje najczęściej utożsamiany z literacką twórczością prozatorską, która w wyraźny sposób zdominowała jego dorobek artystyczny. Rzadko przypominamy sobie o jego utworach dramatycznych i raczej sporadycznie wracamy do filmów, które powstały

na podstawie jego scenariuszy. Jednakże jak czytamy we wspomnieniach egipskiego noblisty to właśnie film był jego pierwszą wielką pasją. Maḥfūz, uwielbiając kino, nie pragnął jednak nigdy stać się częścią świata dziesiątej muzy i niejako przypadek sprawił, że w 1947 roku spotkał się z reżyserem Šalāḥem Abū Sayfem, który zaproponował mu współpracę. Przygoda autora słynnej kairskiej trylogii z filmem trwała do roku 1959, przynosząc owoc w postaci prawie trzydziestu scenariuszy. Większość z nich, pisana wspólnie z innymi autorami, została zrealizowana dając popularność nie tyle samym scenarzystom, ile reżyserom i obsadzanym w głównych rolach aktorom. Filmy takie, jak między innymi „Al-Fitiwwa”, „Ġa‘alūnī muḡriman” czy „Rayā wa-Sakīna” zostały zaliczone do najważniejszych osiągnięć egipskiej kinematografii. Prezentowany referat próbuje krytycznie spojrzeć na filmowy dorobek Naḡība Maḥfūza, umieszczając scenariusze egipskiego noblisty w kontekście jego literackiej twórczości prozatorskiej.

Katedra Arabistyki
Instytut Orientalistyki
Wydział Filologiczny
Uniwersytet Jagielloński
sebgadomski@o2.pl
barbara.michalak-pikulska@uj.edu.pl

Dr Marcin MICHALSKI

Wariantywność graficzna współczesnego literackiego języka arabskiego

Współczesny literacki (standardowy) język arabski wykazuje bardzo dużą jednolitość pod względem grafii, znacznie większą niż pod względem postaci fonetycznej. W jego opisach zwraca się jednak niekiedy uwagę na wariantywność pewnych jednostek graficznych. Zwykle mowa jest o sposobie zapisu zwarcia krtaniowego (znaku hamzy) i głosek występujących w zapożyczeniach, zwłaszcza [g], choć wariantywność dotyczy również innych jednostek graficznych. W referacie omówione zostaną warianty graficzne występujące w źródłach drukowanych i elektronicznych (głównie tekstach literackich i prasowych). Wariant graficzny rozumiany jest jako element zbioru (najczęściej dwuelementowego) wyrazów graficznych, które są homosignifikacyjne (posiadają to samo znaczenie), homofoniczne (mają tę samą lub różniącą się w sposób nieistotny realizację fonetyczną) i jednocześnie heterograficzne (różnią się sposobem zapisu). Wśród wariantów graficznych omówione zostaną: a) jakościowe, tj. te, które odróżnia występowanie różnych liter na tej samej pozycji; b) ilościowe, tj. te, które odróżnia występowanie lub brak litery na danej pozycji; c) linearne, tj. te, które odróżnia występowanie lub brak spacji (pisownia rozłączna lub łączna).

Zakład Językoznawstwa Ogólnego
i Porównawczego
Instytut Językoznawstwa
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
marcinmichalski@yahoo.es

Dr Michał MOCH

Współcześni intelektualiści egipscy w obliczu cenzury i problemów prawnych. Studium wybranych przypadków

Od przełomu XIX i XX wieku do dziś działa w Egipcie plejada utalentowanych intelektualistów: literaturoznawców, badaczy Koranu i islamu, humanistów i uczonych z kręgu nauk społecznych, pisarzy i eseistów. Ich losy w dużej mierze wiążą się ze sobą,

tworząc szersze historie kolejnych pokoleń i instytucji (np. środowiska badawczego skupionego wokół Uniwersytetu Kairskiego). (Re)interpretacje muzułmańskich tekstów religijnych oraz teorii państwa i prawa w islamie, pojawiające się zarówno w pracach naukowych, jak i dziełach literackich, rodziły kontrowersje społeczne, reakcję środowisk sprawujących kontrolę nad „oficjalnym dyskursem religijnym” (np. uczonych z Uniwersytetu Al-Azhar), a także konsekwencje prawne (np. sprawy sądowe wytaczane niektórym myślicielom egipskim). Narastał też konflikt między elitami „liberalnymi/sekularystycznymi” a różnymi nurtami współczesnego islamu politycznego. Kwestie te zostaną przybliżone na przykładzie dzieł, idei i wydarzeń z biografii takich myślicieli i twórców, jak Alī ‘Abd ar-Rāziq (1888–1966), Ṭāhā Ḥusayn (1889–1973), Amīn al-Ḥūlī (1895–1966), Muḥammad Aḥmad Ḥalaf Allāh (1916–1991), Naḡīb Maḥfūz (1911–2006), Faraḡ Fawda (1946–1992) i Naṣr Ḥāmid Abū Zayd (1943–2010). Autor referatu przyjmuje perspektywę interdyscyplinarnie myślącego arabisty, krzyżującego różne podejścia badawcze, a także łączącego podejścia literaturoznawcze i kulturoznawcze oraz historię idei.

Zakład Języka i Kultury Arabskiej
Instytut Neofilologii i Lingwistyki
Stosowanej
Wydział Humanistyczny
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
mmoch@ukw.edu.pl

Mgr Joanna MUSIATEWICZ

Czy Aḥmad Fāris aš-Šidyāq był feministą? Portrety Arabek i Europejek w twórczości jednego z przedstawicieli an-nahḍy

Aḥmad Fāris aš-Šidyāq (1804–1887) przez wielu historyków i krytyków literatury bliskowschodniej zaliczany jest do najwcześniejszych i jednocześnie najwybitniejszych przedstawicieli *an-nahḍy*. Jego życie upłynęło na licznych podróżach po Bliskim Wschodzie i Europie oraz intensywnej pracy twórczej o zróżnicowanej tematyce. Był on ponadprzeciętnie płodnym, oryginalnym i nierzadko kontrowersyjnym pisarzem, tłumaczem, publicystą i językoznawcą, do pewnego stopnia także filozofem, socjologiem oraz teologiem. Kobiety – zarówno Arabki, jak i Europejki – ich charakterystyka oraz analiza pełnionych przez nie ról społecznych należą do najważniejszych tematów poruszanych przez Aš-Šidyāqa w jego dziełach. Rozwagał on między innymi kwestie związane z prawem kobiet do edukacji, swobodnego wyboru małżonka, podejmowania decyzji o rozwodzie, pracy zawodowej oraz kobiecą seksualnością. Z tego powodu uznawany jest przez niektórych badaczy jego twórczości za prekursora arabskiego feminizmu. Celem proponowanego referatu jest interpretacja portretów kobiet arabskich i europejskich naszkicowanych przez Aš-Šidyāqa w powieści autobiograficznej *As-Sāq ‘alā as-sāq* (Noga na nodze, Paryż 1855), dwutomowej relacji z pobytu w Europie *Kitāb ar-riḥla al-mawsūma bi-al-Wāsita fī ma‘rifat aḥwāl al-Māliḡa wa-kašf al-muḥabbā ‘an Futun Ūrubbā* (Pośrednik na temat sytuacji na Malcie oraz odkrycie ukrytego na temat nauk i sztuk Europy, Tunis 1866/1866), a także tekstach publicystycznych zamieszczanych w periodyku „Al-Ğawā‘ib” („Wiadomości”, Stambuł 1871–1881).

Zakład Języka i Kultury Arabskiej
Instytut Neofilologii i Lingwistyki
Stosowanej
Wydział Humanistyczny
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
joanna.musiategicz@gmail.com

Dr Jamila OUESLATI

Zapożyczenia z języka francuskiego w dialekcie tunezyjskim – aspekt fonetyczno-fonologiczny

Dialekt tunezyjski, oprócz słów odziedziczonych i zapożyczonych z języka arabskiego, posiada znaczny korpus zapożyczeń z innych języków, takich jak: berberyjski, hiszpański, włoski, turecki, francuski i angielski. Celem niniejszego wystąpienia będzie analiza słów pochodzenia francuskiego, z którego dialekt tunezyjski zapożyzył najwięcej, i nadal zapożyca, szczególnie w obrębie terminologii specjalistycznej z zakresu technologii, medycyny i komunikacji internetowej. Mimo iż zapożyczenia francuskie były już przedmiotem rozmaitych, nawet dość szczegółowych badań, to jednak nie wydaje się, by problematyka ta została naświetlona w sposób wystarczający i wyczerpujący. W swoim referacie autorka zamierza przedstawić kilkę propozycji nieco innego ujęcia problematyki zapożyczeń francuskich, osadzając swoje rozważania w aspekcie fonetyczno-fonologicznym.

Zakład Językoznawstwa
Stosowanego
Instytut Językoznawstwa
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama
Mickiewicza
jamilaweslati@yahoo.com

Prof. dr hab. Katarzyna PACHNIAK

Nadchodzi apokalipsa: retoryka i formy propagandy współczesnych muzułmańskich ruchów radykalnych

W ostatnich latach muzułmańskie ruchy radykalne propagujące dżihadyzm stały się bardzo aktywne, a najlepszym tego przykładem jest tzw. Państwo Islamskie. Ich przedstawiciele potrafią bardzo zręcznie wykorzystywać Internet i portale społecznościowe, czyniąc z nich swoją ulubioną „tubę propagandową”. Szerzone tą drogą przesłanie błyskawicznie dociera do tysięcy zainteresowanych na całym świecie: tą drogą zdobywano ochotników na wojnę w Syrii, tak zdobywa się konwertytów. Retoryka używana przez najważniejszych kaznodziejów w kazaniach i przesłaniach zamieszczanych w sieci jest bardzo radykalna i przepełniona odwołaniami i aluzjami do klasycznych treści doktryny muzułmańskiej, a jednocześnie przygotowana zgodnie z zasadami socjotechniki. Słowom towarzyszą obrazy, bardzo nowoczesne pod względem formy, a sugestywne pod względem treści. Ich autorzy w zręczny sposób manipulują masami tworząc wizję pełnej dychotomii społeczeństwa i apokaliptycznej przyszłości. W wystąpieniu zostaną przeanalizowane wybrane przykłady retoryki i propagandy.

Katedra Arabistyki i Islamistyki
Wydział Orientalistyczny
Uniwersytet Warszawski
k.pachniak@uw.edu.pl

Dr Agnieszka PAŁKA-LASEK

Zapożyczenia z języka francuskiego w dialekcie marokańskim – sposoby wyrażania określoności

Zapożyczenia z języka francuskiego w dialekcie marokańskim to przede wszystkim pokłosie epoki kolonialnej, zabieg ten jest jednak nadal produktywny jako sposób rozbudowy dialektalnej leksyki. Zakres przyswojenia zapożyczeń bywa różny, różny jest też stopień ich fonologicznej i morfologicznej adaptacji. Odrębnym problemem jest funkcjonowanie zapożyczeń na poziomie syntaktycznym. Referat ma na celu prezentację interesujących zjawisk związanych z funkcjonowaniem zapożyczeń w grupach wyrazowych, koncentrując się przede wszystkim na problemach określoności i użycia przedimka określonego l-.

Katedra Arabistyki
Instytut Orientalistyki
Uniwersytet Jagielloński
akibu@wp.pl

Mgr Łukasz PIĄTAK

Kult ciał niebieskich w tajemnej liturgii Šihāb ad-Dīna as-Suhrawardiego (1156–1191)

Al-Wāridāt wa-at-Taqdīsāt (Objawienia i litanie pochwalne) Šihāb ad-Dīna Yahyī as-Suhrawardiego (1156–1191) to unikalny, choć zarazem niezwykle enigmatyczny, tekst z pogranicza mistycyzmu, filozofii i magii. Enigmatyczny ze względu na swój eklektyzm formalny oraz zawoalowany i pełen idiosynkratycznych terminów język; unikalny – gdyż jest to jedyny utwór As-Suhrawardiego, który tak wiele miejsca poświęca aspektom praktycznym filozofii iluminacjonistycznej (*ḥikmat al-išrāq*) – w szczególności zaś kwestiom etyki i liturgii. Jest wyjątkowy również ze względu na swój quasi-status księgi objawionej, a także kontrowersyjny z uwagi na swój niejednoznaczny stosunek do tak ważnego w islamie monoteizmu. Celem referatu jest próba rekonstrukcji obrzędów iluminacjonistycznych ze szczególnym uwzględnieniem kultu ciał niebieskich. Zaprezentowane zostaną same inwokacje do planet (elementy werbalne) wraz z towarzyszącymi im elementami niewerbalnymi ceremonii, takimi jak: miejsce i kierunek modlitwy, dzień i pora obrzędu, szata liturgiczna celebransa, jego pierścień, rodzaj kadzidła oraz materiał, z którego winna wykonana być kadzielnica. Liturgia ta tworzy określony obraz ciał niebieskich, który koreluje z ich pozycją ontologiczną w systemie filozoficznym As-Suhrawardiego, a jednocześnie odgrywa ważną rolę w jego soteriologii. Referat jest wynikiem przygotowania przez autora krytycznej edycji tekstu *Al-Wāridāt wa-at-Taqdīsāt*, który jak dotąd publikowany był jedynie w nieznacznym fragmencie.

Zakład Arabistyki i Islamistyki
Katedra Studiów Azjatyckich
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza,
Katedra Arabistyki i Islamistyki
Wydział Orientalistyczny
Uniwersytet Warszawski
lukaszpiatak@gmail.com

Dr Iwona Król, dr hab. Marek PIELA

O niektórych rzadszych znaczeniach czasownika posiłkowego ‘wrócić’ w arabskim i hebrajskim

W opracowaniach leksykograficznych i gramatycznych języka arabskiego i hebrajskiego podaje się zwykle tylko najczęstsze znaczenie czasownika posiłkowego ‘wrócić’, tj. ponowienie czynności. Nieliczne opracowania podają też rzadsze znaczenie tego czasownika, mianowicie podjęcie przerwanej czynności. Znaczeniami czasownika posiłkowego ‘wrócić’ w zasadzie pomijanymi przez badaczy, zapewne ze względu na rzadkość występowania w tekstach, są: czynność odwrotna (typu: zamknąć – otworzyć z powrotem, włożyć – wyjąć z powrotem) oraz czynność odwzajemniona (typu: oddzwonić, odkrzyknąć, odpisać). Po stwierdzeniu, że w obu językach czasownik posiłkowy ‘wrócić’ ma także te dwa, zwykle niezauważane znaczenia, porównamy formę gramatyczną zdań arabskich i hebrajskich opisujących czynności odwrotne i odwzajemnione. Semicki materiał językowy, którym swe tezy uzasadnimy i zilustrujemy, zaczerpnijemy z tekstów literackich arabskich i hebrajskich, co pozwoli nam też ukazać wyższość metody korpusowej w badaniach językoznawczych nad metodą kompetencyjną. Materiałem polskim zanalizowanym w referacie i skontrastowanym z materiałem semickim, będą nasze własne (rzadziej cudze, opublikowane) tłumaczenia odpowiednich zdań arabskich i hebrajskich.

Katedra Arabistyki
Instytut Orientalistyki
Uniwersytet Jagielloński
iwona.krol@uj.edu.pl
marcus.piel@gmail.com

Dr Magdalena PINKER

Ṣaḥābat al-Badriyyīn – niezwyklej manuskrypt ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie

Przechowywany w Zbiorach Sztuki Orientalnej Muzeum Narodowego w Warszawie rękopis zwany *Ṣaḥābat al-Badriyyīn* (Towarzysze Proroka z bitwy pod Badrem) jest dziełem niezwyklej nie tylko ze względu na swe walory estetyczne, ale także na swoją historię. Bogato zdobiony manuskrypt przeszedł długą drogę od momentu powstania na terenie Imperium Osmańskiego pod koniec XVIII wieku, aż po jego przyjęcie do Zbiorów Sztuki Orientalnej w wieku XX. Manuskrypt to *de facto miscellanea* składające się z trzech niepowiązanych ze sobą tematycznie tekstów w językach arabskim i osmańskim. Najciekawsze wydają się jednak dedykacje i zapiski znajdujące się na początkowych kartach rękopisu, które pozwalają odtworzyć jego historię. Z analizy inskrypcji widocznych na manuskrypcie wynika, że był on w posiadaniu m.in. ks. Mamerta Herburta, który o opracowanie rękopisu zwrócił się do Józefa Sękowskiego – słynnego polsko-rosyjskiego orientalisty. List napisany przez Sękowskiego został doklejony do kart manuskryptu.

Katedra Arabistyki i Islamistyki
Wydział Orientalistyczny
Uniwersytet Warszawski
m.pinker@uw.edu.pl

Dr hab. Arzu SADYKHOVA, prof. UAM

Zerwanie z kanonem: dwie nietypowe historie romantyczne w arabskiej literaturze średniowiecznej

Romantyczne historie poetów beduińskich (VII–VIII w.) cieszyły się dużą popularnością w arabskiej literaturze średniowiecznej. Spośród wielu historii miłosnych do najbardziej znanych zaliczyć można opowieści poświęcone takim postaciom jak: ‘Urwa i Afrā’, Ġamīl i Buṭayna, Qays b. Ǧariḥ i Lubnā, Maġnūn (Qays b. al-Mulawwah) i Laylā, Laylā al-Aḥyaliyya i Tawba b. Ḥumayyir. Zasady kanonu zostały ostatecznie sformułowane pod koniec IX wieku, czego skutkiem okazało się być usztywnienie fabuły historii i ograniczenie akcji do następujących elementów: spotkanie się bohaterów (w wypadku, gdy nie dorastali razem), nieszczęśliwa miłość, po której kochankowie cierpią z powodu dzielącego ich dystansu, a w efekcie umierają. Jednakże, w trakcie studiowania prozaicznych części tych opowieści stało się jasne, że dwie z nich wykazują pewne specyficzne cechy. Historia Qaysa i Lubny jest nietypowa i wyjątkowa, gdyż powstała w dwóch wersjach – radosnej i smutnej. Szczegółowa analiza porównawcza licznych elementów prozaicznych historii, zebranych w różnych antologiach literackich arabskich uczonych średniowiecznych wykazała, iż pierwotnie zawierała ona szczęśliwe zakończenie, smutne zaś zostało wymyślone i dodane do historii później, w celu zapewnienia czystości kanonu. Kolejna niezwykła historia, o Layli al-Aḥyaliyyi i Tawbie b. Ḥumayyirze, zasługuje na uwagę ze względu na jej „odwróconą fabułę”: głównym bohaterem jest kobieta, będąca jednocześnie poetką. Powyższe, nietypowe historie wykazują pewną swobodę w tworzeniu opowiadań folklorystycznych pomimo sztywnych ram kanonicznych.

Zakład Arabistyki i Islamistyki
Katedra Studiów Azjatyckich
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
arzsad@amu.edu.pl

Mgr Małgorzata AL-SHAHARI

Potrzeba usystematyzowania i standaryzacji kształcenia tłumaczy języka arabskiego wobec nowych wyzwań translatorskich XXI wieku

Przez wiele lat na studiach filologicznych nie prowadzono nauczania tłumaczenia, w tym tłumaczenia specjalistycznego, np. w zakresie niezbędnym dla pełnienia funkcji tłumacza przysięgłego. Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego, wprowadzona w 2004 roku, podniosła rangę tłumacza przysięgłego i nobilitowała osoby wykonujące tę profesję z funkcji pomocnika sądowego do rangi profesjonalisty wykonującego zawód zaufania publicznego. Przed wejściem w życie tego rozporządzenia tłumacze sądowi byli w zasadzie samoukami, którzy czerpali podstawową wiedzę zawodową ze specjalistycznych publikacji unikatowych. W ostatnich latach w związku z nową sytuacją geopolityczną, która doprowadziła m.in. do napływu imigrantów z krajów arabskich, przed osobami wykonującymi zawód tłumacza języka arabskiego pojawiły się nowe wyzwania translatorskie. Niestety, filologiczne studia arabistyczne nie przygotowują do pełnienia funkcji tłumacza języka arabskiego, brak jest również polskich publikacji, które umożliwiłyby osobom zainteresowanym pogłębienie wiedzy w tym zakresie. Celem niniejszego wystąpienia jest zasygnalizowanie potrzeby usystematyzowania i standaryzacji kształcenia tłumaczy języka arabskiego w Polsce.

Badacz niezależny
al.shahari@poczta.onet.pl

Dr Paweł SZUPPE

Islam i świat arabski w badaniach polskich ośrodków uniwersyteckich

Badania uniwersyteckie nad islamem i światem arabskim oraz kulturą arabsko-muzułmańską mają w Polsce długą – sięgającą XIX wieku – tradycję. Początkowo włączono je w nurt studiów orientalistycznych, zaś ich rozwój wiązał się bardziej z indywidualnymi zainteresowaniami poszczególnych uczonych, niż z programowym ukierunkowaniem placówek naukowych. Wykłady z kultury arabskiej prowadził na Uniwersytecie Wileńskim Wacław Seweryn Rzewuski (1784–1831). W okresie przedwojennym polskim ośrodkiem badań nad islamem i kulturą arabską był Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie. Działał tam prof. Zygmunt Smogorzewski (1884–1931), zajmujący się muzułmańskim odłamek ibadytów. Kolejnym centrum badań arabistycznych stał się Uniwersytet Jagielloński. Dzięki osobistemu zaangażowaniu i wysiłkom naukowym prof. Tadeusza Kowalskiego (1889–1948) powstała tu w 1919 roku Katedra Arabistyki. Jego zainteresowania koncentrowały się na klasycznej literaturze arabskiej oraz związkach źródeł arabskich z historią Słowian. Opublikował książkę *Na szlakach islamu. Szkice z historii ludów muzułmańskich* (Kraków 1935). Należy do prekursorów badań orientalistycznych w Polsce. W Uniwersytecie Warszawskim studiami nad dziejami islamu i świata arabskiego, głównie w Turcji, zajmował się prof. Jan Reychman (1910–1975). Na uwagę zasługuje jego monografia *Mahomet i świat muzułmański* (Warszawa 1958). Największy wpływ na rozwój islamologii w powojennej Polsce wywarli uczniowie prof. Tadeusza Kowalskiego: Tadeusz Lewicki (1906–1992) – kierownik Katedry Filologii Orientalnej Uniwersytetu Jagiellońskiego (od 1972 Instytutu Filologii Orientalnej), zajmujący się badaniem północnoafrykańskich ibadytów oraz problematyką Słowian z perspektywy źródeł arabskich; Ananiasz Zajączkowski (1903–1970) – analizujący terminologię turecką w zabytkach staropolskich; Józef Bielawski (1909–1997) – tłumacz *Koranu* na język polski (Warszawa 1986 [1997]), autor publikacji z zakresu muzułmańskiego prawa (*Islam, religia państwa i prawa*, Warszawa 1973), ukazujący kulturotwórczą funkcję islamu w kształtowaniu muzułmańskiej społeczności (*Islam*, Warszawa 1980), zgłębiający literaturę oraz historię filozofii arabskiej, dzięki któremu studia islamologiczne uzyskały wymiar instytucjonalny w postaci Zakładu Arabistyki i Islamistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Niniejsze wystąpienie ma charakter przeglądowy. Prezentuje polskie ośrodki uniwersyteckie zajmujące się badaniami nad islamem i światem arabskim. Zostały one podzielone na świeckie (nie odwołujące się do chrześcijaństwa) i katolickie (nawiązujące – choćby z nazwy – do tradycji Kościoła). Każdy z nich jest krótko omówiony pod względem historycznym, strukturalnym i personalnym.

Wydział Teologiczny
Uniwersytet Kardynała Stefana
Wyszyńskiego
ppp-1975@o2.pl

Mgr Edyta WOLNY

Sposób ukazywania obrazu braterskiej koegzystencji i współpracy wyznawców islamu i chrześcijaństwa w Egipcie na przestrzeni ostatnich kilku lat jako czynnik kształtujący postawy obywatelskie na podstawie wybranych tekstów kultury

W ciągu ostatnich lat coraz częściej słyszy się o konfliktach religijnych czy zbrodniach popełnianych w imię wiary na wszystkich kontynentach świata. Rządy wielu krajów, a także ich obywatele, w różny sposób próbują sobie radzić z tego typu problemami. Nie wszystkie działania kończą się sukcesem. W odpowiedzi na nie, w wielu miejscach coraz częściej można zaobserwować radykalizację postaw i skłonność ku nacjonalizmom. Autorka

wystąpienia chciałaby się pochylić nad sytuacją w Egipcie, najludniejszym kraju arabskim, w którym ok. 10% mieszkańców to chrześcijanie, i ukazać obraz braterskiej koegzystencji i współpracy wyznawców islamu i chrześcijaństwa forsowany na przestrzeni ostatnich kilku lat w wybranych podręcznikach szkolnych (na różnym etapie edukacji i różnych przedmiotach nauczania), w mediach, w działaniach władz, piosenkach czy teledyskach. Autorka uważa, iż właśnie poprzez tego typu posunięcia kształtuje się konkretne, oczekiwane postawy obywatelskie, mające doprowadzić do rzeczywistego współdziałania obywateli różnych wyznań i budowania kraju, w którym podstawą jest bycie dobrym Egipcjaninem, kochającym swoją ojczyznę i chcącym dla niej jak najlepiej, a nie tym, który szuka waśni z najbliższymi sąsiadami, niszcząc jednocześnie swój kraj. Bo, w końcu, to zarówno muzułmanie, jak i chrześcijanie bronili i będą bronić Egiptu w razie jakiegokolwiek niebezpieczeństwa. Autorka zastanowi się także, czy tego typu działania w kraju and Nilem są skuteczne.

Instytut Kultur Śródziemnomorskich
i Orientalnych
Polska Akademia Nauk
Katedra Arabistyki i Islamistyki
Wydział Orientalistyczny
Uniwersytet Warszawski
edytawolny@yahoo.com

Mgr Joanna ZASTRZEŻYŃSKA

Wartość praktyczna list frekwencyjnych i słowników frekwencyjnych w nauczaniu języka arabskiego

Listy frekwencyjne i słowniki frekwencyjne to zbiór słów najczęściej używanych w danym języku. Stanowią one doskonały materiał leksykograficzny dla osób chcących w sposób jak najbardziej skuteczny nauczyć się języka obcego. Wartość takich list i słowników frekwencyjnych zależy głównie od tego, jakie teksty składają się na korpus językowy, na bazie którego te listy lub słowniki powstały. Niniejsze wystąpienie jest krótkim omówieniem takich list i słowników frekwencyjnych dla języka arabskiego (*Modern Standard Arabic*).

Pracownia Języka i Kultury Arabskiej
Uniwersytet Mikołaja Kopernika
telemly@wp.pl

Dr Krzysztof ZDULSKI

Obszar arabski w brytyjskich planach obrony frontu północnego na Bliskim Wschodzie podczas II wojny światowej

Front północny na Bliskim Wschodzie jest zagadnieniem mało rozpoznany w historiografii II wojny światowej. Wynika to z dwóch powodów. Po pierwsze w obszarze arabskim Bliskiego Wschodu ciężkie walki między stronami konfliktu toczyły się w Afryce Północnej, a po drugie ostatecznie nie doszło do zmaterializowania się zagrożenia od strony Bałkanów oraz Kaukazu. Mimo to problem obrony Bliskiego Wschodu od północy wart jest uwagi. Od klęski Polski we wrześniu 1939 roku, aż do przełomu w wojnie, który nastąpił jesienią 1942, w brytyjskim myśleniu strategicznym i operacyjnym zajmował on ważne miejsce. W okresie „dziwnej wojny”, następnie po włoskiej agresji na Grecję z października 1940 roku oraz przede wszystkim po niemieckim ataku na Związek Sowiecki z czerwca 1941 roku sztabowcy brytyjscy przestrzegali przed atakiem w tym regionie, a decydenci w Londynie byli dalecy od zignorowania tych ostrzeżeń. W związku z powyższym w przeciągu trzech lat

powstały nie tylko różne warianty planów obrony Bliskiego Wschodu od północy, ale również podjęto przygotowania do wcielenia ich w życie.

Bezsprzecznie wielowątkowość tego tematu wymusza skoncentrowanie się na wybranych zagadnieniach. W tym przypadku będzie to rola, jaką obszar arabski Bliskiego Wschodu odgrywał we wspomnianych planach oraz przygotowaniach do obrony. Nie chodzi przy tym jedynie o terytoria, na których zamierzano toczyć boje, ale również o znaczenie, jakie dla kalkulacji brytyjskich miały udział wojsk arabskich oraz stosunek władz oraz ludności państw, które znajdowały się pod kontrolą Wielkiej Brytanii i Francji

Katedra Bliskiego Wschodu i Północnej
Afryki
Wydział Studiów Międzynarodowych
i Politologicznych
Uniwersytet Łódzki
krzysiekzdulski@gmail.com

Organizatorzy:

PRACOWNIA JĘZYKA I KULTURY ARABSKIEJ

Wydział Filologiczny, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

KOŁO NAUKOWE ARABISTÓW „ZAHRA AS-SAHRA”

Wydział Filologiczny, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Komitet Organizacyjny:

DR MAGDALENA KUBAREK – kierownik naukowy konferencji

DR MAGDALENA LEWICKA – kierownik naukowy konferencji

MGR JOANNA ZASTRZEŻYŃSKA – członek komitetu organizacyjnego

LIC. MICHAŁ DAHL – sekretarz konferencji

SARA LEWICKA (prezes Koła Naukowego Arabistów „Zahra as-Sahra”)

– członek komitetu organizacyjnego

MATEUSZ ROGOWSKI (vice-prezes Koła Naukowego Arabistów „Zahra as-Sahra”) – członek komitetu organizacyjnego

X Ogólnopolska Konferencja Arabistyczna

„Świat arabski w historii, języku i kulturze”

objęta została Patronatem Honorowym

JM REKTORA UNIWERSYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU,

PROF. DRA HAB. ANDRZEJA TRETYNA

MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO,

PANA PIOTRA CALBECKIEGO

PREZYDENTA MIASTA TORUNIA,

PANA MICHAŁA ZALESKIEGO

POLSKIEGO TOWARZYSTWA ORIENTALISTYCZNEGO